

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ'NİN BEKTAŞ VE ÖZALP TÜRKİYE'YE KARŞI DAVASI*

Çev.: Araş. Gör. Tuba Kelep**

(Başvuru No. 10036/03)

Hüküm

STRASBOURG

20 Nisan 2010

FİNAL

20/07/2010

Bu hüküm 44 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca sonuçlandırılmıştır. Karar üzerinde editöryel bir gözden geçirme söz konusu olabilir.

Bektaş ve Özalp Türkiye'ye Karşı davasında,

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi heyeti (İkinci Daire), şu kişilerden müteşekkil olarak,

Başkan; Françoise Tulkens,

Hakimler; Ireneu Cabral Barreto,

Vladimiro Zagrebelsky,

Danutė Jočienė,

András Sajó,

Nona Tsotsoria,

Işıl Karakaş,

ve, Zabıt Katibi; Sally Dollé

30 Mart 2010'da gizli müzakerede bulunmuş,

O gün kabul edilen aşağıdaki hükmü iletmektedir:

USUL

1. Başvuru (10036/03 başvuru numarası ile) Türkiye Cumhuriyeti aleyhine İnsan Hak ve Temel Özgürlüklerinin Korunması Sözleşmesi (Sözleşme) nin 34 üncü maddesi uyarınca Türk vatandaşları Kezban Bektaş ve Gülay Özalp (başvurucular) tarafından 28 Ocak 2003 tarihinde yapılmıştır.

---

*<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=turkey%20%7C%2010036/03&sessionid=69029174&skin=hudoc-fr> sitesinden alınan ve İngilizce olarak yayınlanan kararın çevirisidir.

** İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

2. Başvurucular Adana'da avukatlık yapmakta olan Alper Tunga Saral tarafından temsil edilmektedirler. Türk Hükümeti (Hükümet) kendi ajanı tarafından temsil edilmektedir.

3. Başvurucular, yakınlarının polis tarafından öldürüldüğünü ve madde 2 nin ihlal edildiğini, bunun yanında ölümlere ilişkin etkin soruşturmanın yürütülmediğini iddia etmişlerdir.

4. 21 Haziran 2007 tarihinde İkinci Dairenin Başkanı, başvurunun ilgili Hükümete gönderilmesine karar vermiştir. Ayrıca başvurunun yeterliliğinin ve dinlenebilir olup olmadığının incelenmesine karar verilmiştir (madde 29/3).

OLAYIN UNSURLARI

I. DAVANIN VAKALARI

5. İlk başvuru 1968 yılında doğmuştur ve Adana'da ikamet etmektedir. İkinci başvuru 1966 yılında doğmuş ve Hatay'da ikamet etmektedir. İlk başvuru Murat Bektaş'ın karısı, ikinci başvuru ise Erdiñ Arslan'ın kızkardeşidir. Bay Bektaş ve Bay Arslan 5 Ekim 1999'da polis tarafından öldürülmüştür.

A. Ölümler ve otopsi incelemeleri

6. 5 Ekim 1999 günü akşam 9:30'da Adana polis merkezinin terörle mücadele ekibine mensup polisler 32 yaşındaki Murat Bektaş ve 22 yaşındaki Erdiñ Arslan'ın yaşadığı apartmana bir baskın düzenlemişlerdir. Ertesi gün saat sabaha karşı 4.00'te otuz altı polis memuru tarafından (olay- yakalama-ev arama- zapt etme- görgü tespit tutanağı) bir polis tutanağı düzenlenmiş ve imzalanmıştır.

7. Bu rapora göre, 5 Ekim 1999'da saat akşam 9.00'da polis isimsiz bir ihbar almıştır. Telefondaki kişi bir takım kişilerin şüpheli hareketler sergilediğini ve bir apartmanın üçüncü katındaki bir daireye bavu ve çantalar taşıdıklarını ifade etmiştir.

8. Otuz altı polis memuru dairenin bulunduğu apartmana gitmişler ve çevrede güvenlik önlemleri almışlardır. Yedi polis toplam üç dairenin bulunduğu üçüncü kata çıkmıştır. O sırada apartmanın içinde ışık yanmamaktadır ve içerisi karanlıktır. Polis memurları hangi daireye girmeleri gerektiğini bilmediklerinden dolayı, tüm dairelere eşzamanlı bir baskın düzenlemeye karar vermişlerdir. Bunun akabinde bu dairelerden birinden silah sesi duyulmuş ancak polis memurları sesin hangi daireden geldiğini tespit edememişlerdir.

9. Bu sırada dairelerden birinden elinde silah olan bir erkek kapıyı açmış ve polis memurlarını görerek kapıyı hemen kapatmıştır. Polis memurları bu kişiye kendilerinin polis olduğunu söylemiş ve teslim olmasını istemişlerdir. İlgilinin cevap vermemesi üzerine, polis memurları kapıyı kırmış ve dairenin içine girmeksizin, karanlık olan dairenin tavanına ve duvarların yukarı kesimlerine doğru ateş etmeye başlamışlardır.

10. O sırada polis memurları silah sesinin karşı tarafta bulunan apartman dairesinden geldiğini fark etmişler ve o dairedeki kişilere teslim olmalarını ihtar etmişlerdir. Ancak dairedekiler slogan atmaya başlamışlar ve ateş etmeye devam etmişlerdir. Bunun üzerine polis memurları o kapıyı da kırmışlar, daireye girmişler – ki bu daire de karanlıktır- ve ateş etmeye devam etmişlerdir.

Dairede bulunanlar bir odaya sığınmışlar ve polis memurları ateşlerini o odaya doğru şiddetlendirmişlerdir. Polis memurları şahısların bulunduğu odadan artık ateş edilmediğini fark ettiklerinde ateş etmeyi kesmişlerdir. Bu odada Mustafa Köprü ele geçirilmiş, Erdinç Arslan ise ölü bulunmuştur. Yapılan araştırmada dairede patlayıcı maddeler tespit edilmesi üzerine polis memurları kendi güvenlikleri için daireyi boşaltmışlar ve bomba imha ekiplerini çağırılmışlardır. Bomba imha ekipleri olay yerine ulaşarak patlayıcıları etkisiz hale getirmişlerdir.

11. O sırada, bir kaç polis memuru birinci daireye girmiş ve ikinci başvuran ile onun üç yaşındaki oğlunu ve Murat Bektaş'ın cesedini bulmuşlardır.

12. Aynı gece İstanbul Cumhuriyet Savcısı olay yerine gelmiştir. Onun huzurunda polisler Erdinç Arslan'ın dairesini aramışlar ve SG29101 numaralı Kalaşnikov marka bir silah, bir başka silah, boş şarjörler ve mermiler bulmuşlardır. Polisler Murat Bektaş'ın dairesinde ise 1898622 numaralı bir adet Star marka tabanca ele geçirmişlerdir. Ayrıca Bay Bektaş'ın dairesine tekrar girdiklerinde boş Kalaşnikov şarjörleri ve mermiler bulmuşlardır.

13. 6 Ekim 1999 günü öğleden sonra saat 12.30'da Adana Cumhuriyet Savcısı emniyet güçlerinden aldığı telefon sonrasında olay mahalline intikal ettiğinin anlaşıldığı bir rapor tanzim etmiştir. Savcı ilk olarak Erdinç Arslan'ın dairesinde bir inceleme gerçekleştirmiş ve Kalaşnikov marka makineli tüfek, başka bir silah, dolu ve boş bir çok şarjör, mermi, patlayıcı maddeler ve patlayıcı yapımında kullanılan araç-gereçler olduğunu tespit etmiştir. Savcı Murat Bektaş'ın dairesinde ise Star marka silah ve Kalaşnikov şarjör ve mermiler bulunduğunu tespit etmiştir. Bunlardan başka Savcı her iki dairede de duvar ve tavanlarda bir çok kurşun izinin olduğunu tespit etmiş ve raporunda belirtmiştir. Savcının raporunda ayrıca belirttiği üzere Adli Tıp Kurumundan bir doktor cesetleri incelemiş ve Erdinç Arslan'ın baş, batın ve anat bölgelerinde kurşun giriş delikleri saptamıştır. Murat Bektaş ile ilgili olarak ise doktor maktulün başında ve ellerinde kurşun giriş delikleri tespit etmiştir. Doktor ölüm nedenlerinin tam olarak anlaşılması amacıyla klasik bir otopsi tatbik edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Cesetler daha sonra Adli Tıp Kurumu morguna kaldırılmıştır.

14. Aynı gün cesetler üzerinde otopsi yapılmıştır. Otopsi raporuna göre Murat Bektaş kafasından ve ellerinden vurulmuştur. Sol şakakta bir kurşun giriş deliği bulunmuştur. Bir başka kurşun giriş deliği ise sağ elin arka kısmında saptanmıştır. Üçüncü kurşun ise orta parmağından girerek sol eline saplanmıştır. Kurşun çıkış delikleri ise oksipital bölgede (kafanın arka kısmında) sağ avuç içi ile sol bilekte saptanmıştır. Bilirkişiler Murat Bektaş'ın başına isabet eden kurşunların sayısını ise saptayamamışlardır. Bilirkişilere göre tüm atışlar uzak mesafeden yapılmıştır. Murat Bektaş'ın ölümü ateşli silah yaralanmasından ileri gelen kafatası yaralanması, beyinde meydana gelen laserasyonlar ve beyin kanamasından ileri gelmiştir.

15. Erdinç Arslan ile ilgili olan rapor ise maktulün kafa ve göğsünden vurulduğunu belirtmektedir. Sol orbital bölgede (göz çevresi) iki adet kurşun giriş deliği gözlenmiştir. Bir kurşun giriş deliği ise göğsün sol tarafında saptanmıştır. Kurşun çıkış delikleri sol paryetal bölge ile lomber bölgenin sol tarafında saptanmıştır. Adli tıp uzmanları Erdinç Arslan'ın başına isabet eden kur-

şunların uzak mesafeden atılmış olduğunu ama maktulün üzerindeki giysiler nedeniyle tam uzaklığı hesaplayamadıklarını belirtmişlerdir.

16. 6 Ekim 1999'da ayrıca bir polis amiri Adana savcısını "iki ölü teröristten" alman parmak izlerinin kendi arşiv kayıtlarındaki parmak izi örnekleri ile uyuşmadığı konusunda bilgilendirmiştir.

B. Ölümler hakkında yürütülen soruşturma

17. Açılan ateşten kurtulan Mustafa Köprü, 7 Ekim 1999 günü Adana savcılığına olay hakkında ifade vermiştir. O, inter alia, kendisi ve Erdinç Arslan'ın söz konusu apartman dairesini olaydan on gün önce kiraladıklarını ve orada patlayıcı imal ettiklerini iddia etmiştir. Olay günü, çatıda ayaksesleri duyunca, dairenin girişine doğru yönelmiş ve kapının dışındaki polis memurlarına ateş etmiştir. Bundan sonra polis memurları ateş ederek karşılık vermiş ve Erdinç Arslan'ı vurmuşlardır. Ancak o Erdinç Arslan'ın Kalaşnikov tüfek ile ateş ettiğini görmemiştir.

18. 8 Ekim 1999 günü savcı ilk başvurucuyu sorgulamıştır. Bu başvuru, inter alia, kocasının ateşli silah taşımadığını ve polis memurlarının onların dairesine bir uyarıda bulunmadan girip, ateş açarak kocasını vurdukları sırada kocasının telefonda olduğunu iddia etmiştir. Kendisi oğlu ile birlikte dairenin içinde saklanmıştır. Kocasını vurulduktan sonra da polis memurları dairenin içine doğru ateş etmeye devam etmişlerdir. Polis memurları kendilerini kim oldukları konusunda bilgilendirmemişlerdir. İlk başvuru ayrıca kocasını vuran memuru tarif etmiştir. O, diğer polis memurlarının diğer dairede bulunanlara teslim olmaları yönünde ihtarda bulduklarını duyduğunu belirtmektedir. O, ateşin bir süreliğine devam ettikten sonra kesildiğini, iki uniformalı kişinin daireye girerek kendisini ve oğlunu dışarı çıkardıklarını iddia etmiştir. Dışarı çıkmadan önce, o kocasının cesedine bakmış ve kocasının yakınında herhangi bir silah görememiştir. Başvuru, kocasının ölümünden sorumlu olan kişilerin cezalandırılmasını talep etmektedir.

19. 12 Ekim 1999 tarihinde savcı operasyonda görev alan polis memurlarını sorgulamıştır. Memurlar, inter alia, üçüncü kata ulaştıklarında orada biri muhtemelen bir depoya açılan üç kapı bulunması karşısında şaşkınlık yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Onlar ne şekilde hareket etmeleri gerektiği konusunda karar vermeye çalışırken, dairelerden birinden silah sesleri gelmiştir. Silah seslerinin hangi yönden geldiğini saptayamadıkları için, tüm dairelere baskın düzenlemeye karar vermişlerdir. O anda, elinde tabanca bulunan bir erkek kapılardan birinden kısa bir an görünmüş ve tekrar içeri girmiştir. Polis memurları o dairenin kapısını kırmış (Murat Bektaş'ın yaşadığı daire) ve içeridekileri korkutmak amacıyla silahlarını rastgele ateşlemişlerdir. Ancak daha sonra silah sesinin aslında karşı tarafta bulunan daireden (Erdinç Arslan'ın dairesi) geldiğini fark etmişler ve Özel Birliklerden yardım istemişlerdir.

20. Terörle mücadele birimine mensup memurlar Nurettin Bülbül, Eyüp Yalçınkaya ve Haydar Erol, özel kuvvetlerden memurlar ile birlikte, memurlar Bülbül ve Yalçınkaya'nın Bay Arslan'ın dairesinin kapısını kırarak ateş açtıklarını belirtmişlerdir. Onlara ateş açılan dairede bulunanlar daha sonra bir odaya sığınmışlar ve oradan da ateş etmeyi sürdürmüşlerdir. Memur Yalçınkaya çatışmanın beş dakika sürdüğü kanaatindeyken, Memur Bülbül'e göre çatışma yaklaşık on dakika sürmüştür. Operasyon sonrasında memurlar Bülbül ve

Yalçmkaya odada bir Kalaşnikov tüfek, bir tabanca, bir kartuş ve patlayıcılar görmüşlerdir. Memur Yalçmkaya kendisinin de operasyonda Kalaşnikov marka tüfek kullandığı bilgisini eklemiştir.

21. Fevzi Mustan ve Muammer Topaç adlı özel kuvvete mensup memurlar savcıya kendilerinin ve kendi birimlerinin binaya vardıkları anda silah sesi duyduklarını ve bunun üzerine terörle mücadele ekibinin bulunduğu üçüncü kata çıktıklarını söylemişlerdir. Onlar girmeden önce Bay Arslan'm bulunduğu daireden ateş açılmamıştır. Daireye girdikten sonra, dairede bulunanlara teslim ol çağrısında bulunmuşlar ancak cevap olarak odalardan birinden bir el ateş edilmiştir ve bu ateşi aynı odadan üzerlerine bomba olabileceği düşüncesi yaratan bir nesnenin fırlatılması takip etmiştir. Onlar ve terörle mücadeleye mensup diğer memurlar o odaya doğru ateş açmışlar; bu sırada memurlar M16 tabancalarını ve söz konusu memur ise Kalaşnikov kullanmıştır. Memur Mustan kendisi de dahil olmak üzere sadece üç kişinin ateş ettiğini belirtmiştir. Ateş yaklaşık olarak beş – altı saniye sürmüştür. Ateşin kesilmesinin ardından, odada bir tabanca görmüşler ancak bomba ya da başka bir tüfek bulamamışlardır.

22. 13 Ekim 1999'da Adana Sulh Ceza Mahkemesi polis memurlarını sorgulamıştır. Memurlar Mustan ve Topaç üçüncü kata ulaştıklarında Bay Erdiñ'in dairesinden silah atışı yapıldığını söylemişlerdir. Sulh Hakimliği Nurettin Bülbül, Haydar Erol, Eyüp Yalçmkaya, Ali Erdurucan, Fevzi Mustan ve Muammer Topaç isimli polis memurları hakkında savcılığın tutuklama talebini reddetmiştir. Ertesi gün, savcı Sulh Mahkemesinin bu kararına itiraz etmiştir.

23. 18 Ekim 1999'da birinci başvuran, kocası Murat Bektaş'ı vuran polis memuru Ali Erdurucan'ı teşhis etmiştir.

24. Aynı gün tutuklanan altı polis memuru haklarındaki tutuklama kararına itiraz etmiştir. Ertesi gün Adana Özel Ceza Mahkemesi beş kişiyi serbest bırakmış ancak memur Ali Erduran'm itirazını reddetmiştir.

25. 21 Ekim 1999'da delil elde etmek amacıyla savcı ikinci başvurucuyu sorgulamış, ki ikinci başvurucu olay günü akşam saat 9.35 sıralarında kardeşi Erdiñ Arslan'm kendisini telefonla aradığını söylemiştir. Kardeşinin "Gitmeme izin verin! Bırakın beni!" diye bağırdığını duymuştur. Ayrıca devamında başvurucu telefonda sesler duyduğunu ama silah sesi işitmediğini ilave etmiştir.

C. Polis memurlarına karşı yürütülen soruşturmalar

26. 25 Ekim 1999 günü Adana Cumhuriyet savcısı Adana Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesi'ne yönelik bir iddianame tanzim etmiştir. İddianamede savcı, operasyon öncesinde, güvenlik güçlerinin şüpheli kişiler hakkında soruşturma yürütme ve bilgi toplama bakımından başarısız oldukları ve bu yüzden operasyonu uygun biçimde planlayamadıklarını belirtmektedir. Savcı memur Nurettin Bülbül, Haydar Erol, Eyüp Yalçmkaya ve Ali Erdurucan'm Murat Bektaş'm bulunduğu dairenin kapısını kırdıklarını ve herhangi bir uyarıda bulunmadan içeri girdiklerini kaydetmiştir. Savcıya göre, her ne kadar polis memurları doğrudan Murat Bektaş'ı hedef almadıklarını iddia etseler de, Murat Bektaş'm kafasında tespit edilen kurşun giriş delikleri rastgele atışların sonucu olamaz. Bay Bektaş'm yanında bulunan silah hakkında ise savcı makamının silahın oraya nasıl orada olduğu konusunu aydınlatmada yetersiz

kaldığını; olay yerinde o silaha ait bir şarjör ya da merminin bulunmadığını belirtmiştir.

27. Erdiñ Arslan'm ölümü ile ilgili olarak ise, savcı iddianamesinde Bay Arslan'm baş bölgesinde oluşan yaralanmaların uyarı ateşinin sonucu olamayacağını belirtmiştir. Maktulün sadece bir defa ateş ettiğine işaret ederek, savcı memurlar Nurettin Bülbül, Fevzi Mustan ve Muammer Topaç'm Erdiñ Arslan'ı ölümüne yol açarak meşru savunmada sınırı aştıklarını gözlemlemiştir.

28. Savcı; Ali Erdurucan, Haydar Erol ve Eyüp Yalçmkaya'yı öldürme suçundan sorumlu tutmaktadır. Nurettin Bülbül meşru savunmada sınırın aşılması suretiyle öldürme suçundan sorumlu tutulmaktadır. Son olarak, Fevzi Mustan ve Muammer Topaç ise meşru savunmada sınırın aşılması suretiyle öldürmeye sebebiyet verme suçundan sorumlu tutulmaktadır.

29. 12 Aralık 1999 günü Adana Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesi (bundan sonra "yerel mahkeme") dava ile ilgili duruşmanın ilk oturumunu yapmıştır. Aynı gün, başvuruçular ve ölenlerin diğeri yakınları müdahil olarak davaya katılmıştır.

30. 2 Şubat 2000'de müdahil vekilleri yerel mahkemeye sanık polis memurlarının operasyonu planlayan ve yürüten amirleri hakkında soruşturma açılmasını talep etmiştir. Yerel mahkeme, müdahillerin bu talebini savcılık makamına yöneltmeleri gerektiği gerekçesi ile reddetmiştir.

31. 28 Mart 2000 tarihinde memur Ali Erdurucan hakkındaki tutukluluk süresini incelemiş ve delil toplanması işleminin neredeyse sonlandığını belirtmiştir Bay Erdurucan'm sürekli bir adresi bulunduğunu belirten yerel mahkeme, tahliyesine karar vermiştir.

32. İzleyen oturumlarda yerel mahkeme savunmayı, başvuruçuları ve müdahil tarafları, operasyona katılan polis memurlarını, ölenlerin komşuları ve Mustafa Köprü'yü dinlemiştir. Bay Köprü daha önceki ifadesini değiştirmiş ve Erdiñ Arslan'm gerçekte Kalaşnikovla ateş ettiğini iddia etmiştir. Yerel mahkeme apartman dairelerinde keşif de düzenlemiş ve uzmanlardan olay yerini fotoğraflamaları ve buranın bir krokisini çizmelerini talep etmiştir.

33. 19 Şubat 2001'deki olay yeri incelemesi sırasında yerel mahkeme atışların rastgele yapılıp yapılmadığı ve polis memurlarının yapılan atışların nereden geldiğini göremeyecek durumda oldukları yönündeki beyanlarının doğruluğunu araştırmak üzere bir bilirkişi tayin etmiştir.

34. 16 Mart 2001'de bilirkişi raporunu mahkemeye sunmuştur. Bilirkişi polis memurlarının yaptıkları atışın rastgele olduğunu belirtmiştir. Bilirkişi ayrıca polis memurlarının Kalaşnikovdan yapılan atışların hangi yönden yapıldığını belirlemek konusunda hataya düşmeleri ihtimalinin olduğunu zira o derece güçlü bir silahtan yapılan atışların bina içinde bir yankılanmaya neden olabileceğini belirtmiştir.

35. 9 Mayıs 2001'de mahkeme kararını açıklamıştır. Yerel mahkeme söz konusu kişilerin öldürülmesine yönelik önceden hazırlanmış bir plan yapıldığını ya da olay yerinde ele geçirilen silahların oraya operasyona katılan polis memurlarınca konulduğunu kanıtlayacak delil bulunmadığını belirtmiştir.

36. Murat Bektaş'm ölümü ile ilgili olarak, yerel mahkeme birinci başvuruçunun olay anında kattaki ışığın açık olduğu ve ayrıca kocasının silahlı olmadığını yönündeki iddiasını reddetmiştir. Mahkeme Murat Bektaş'm elinde

silah bulunmasını binada silahlı kişiler bulunduğundan olası görmüştür. Yerel mahkeme bundan başka polis memurlarının Bay Bektaş'ı tutuklamak üzere etkisiz hale getirmeyi planladıklarını kaydetmiş; ayrıca Murat Bektaş'm silahını ateşlemediğini de gözlemlemiştir.

37. Yerel mahkeme polis memurlarının toplamda on sekiz atış yaptıklarını ve yaşamı tehlikeye sokmaktan kaçınmak için vücudun bacak ya da ayak gibi farklı bölgelerine nişan almaları gerekirken Bay Bektaş'm başından vurulduğunu gözlemlemiştir. Yerel mahkeme Nurettin Bülbül, Haydar Erol, Eyüp Yalçmkaya ve Ali Erdurucan'm kuvvet kullanma yetkisinin sınırlarını aşmış olduklarını ve böylelikle Murat Bektaş'm ölümüne sebebiyet verdiklerini söylemiştir. Yine de, yerel mahkeme gerçekte hangi polis memurunun ölümüne sebebiyet verdiğini belirleyememiş ve bu nedenle tüm cezaları altı aya indirip hepsini ertelemekten önce, söz konusu dört polis memurunun cezalarını sekiz yıla indirmiştir.

38. Erdiñ Arslan'm ölümü ile ilgili olarak, yerel mahkeme daha başlanğıçta polis memurlarının maktul ve Mustafa Köprü'nün kendi dairelerinde bomba imal ettiği ve o dönemde hükümette koalisyon partileri olarak yer alan üç partinin taşra teşkilatlarına bombalı saldırı düzenleyecekleri bilgisini edindiklerini kaydetmiştir. Yerel mahkeme 7 Ekim 1999 tarihli bilirkişi raporuna göre Erdiñ Arslan ve Mustafa Köprü'nün ellerinde antimon izleri bulunduğunu kaydetmiştir. Ayrıca yerel mahkeme binanın dışında çevrenin güvenliğini sağlayan polis memurları ile binada bulunan Erdiñ Arslan ve Mustafa Köprü arasında silahlı çatışmanın başladığını kaydetmiştir. Kalaşnikovdan oniki kurşun ve özel silahtan ise dokuz kurşun atıldığı kaydedilmiş; bu iki silah da Bay Arslan2m dairesinde bulunmuştur. Mahkeme kapının diğer trafında bulunan polis memurlarının buldukları taraftaki bir odadan yapılan bir atış olduğunu da not etmiştir.

39. Yerel mahkeme, kapalı bir mekanda iki silahlı ve bombalı kişi ile karşılaşan polis memurlarının Bay Arslan2m hayati olmayan bölgelerine ateş etmelerinin beklenemez olduğunu göz önüne almıştır. Bu yüzden mahkeme, Nurettin Bülbül, Fevzi Mustan ve Muammer Topaç2m meşru savunma sınırları içinde hareket ettiğine karar vermiştir. Mahkeme Erdiñ Arslan2m ölümü ile ilgili olarak polis memurlarına cezai yaptırım uygulanmasına yer olmadığına hükmetmiştir.”

40. 6 haziran 2001'de başvuruçular 9 Mayıs 2001 tarihli hükmü temyiz etmiş ve olayda kullanılmış olan ölümcül kuvvetin kesinlikle gerekli olmadığını iddia etmişlerdir.

41. 29 Mayıs 2002'de Temyiz Mahkemesi Adana Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararını onamıştır. 31 Temmuz 2002'de Temyiz Mahkemesi'nin kararı Adana Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesinin kaydına alınmıştır.

II. İLGİLİ ULUSAL HUKUK DÜZENLEMESİ VE UYGULAMASI

42. Konu ile ilgili ulusal hukuk düzenlemesi ve uygulaması *Kasa Trükiye'ye Karşı* (no. 45902/99, §§ 57-62, 20 Mayıs 2008) davasında ortaya konmuştur.

HUKUK KURALLARI

SÖZLEŞME'NİN 2İNCİ MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

43. Başvurucular Murat Bektaş ve Erdiñ Arslan'a güvenlik güçlerince uygulanan kuvvetin orantısız olması ve hukukdışı ölüm ile neticelenmesi nedeniyle Sözleşmenin 2inci maddesi çerçevesinde şikayette bulunmuşlardır. Bundan başka başvurucular aynı başlık altında soruşturmanın ve duruşmaların özensiz olduğunu ve etkin olmadığını belirtmişlerdir. Bu bağlamda başvurucular Nurettin Bülbül, Fevzi Mustan ve Muammer Topaç'ın beraatleri ile Nurettin Bülbül, Haydar Erol, Eyüp Yalçmkaya ve Ali Erdurucan'ın haklarındaki cezaların ertelenmesinin adalet sisteminin yaşam hakkı ihlallerini önlemedeki caydırıcı rolünü zayıflattığını iddia etmişlerdir.

Sözleşmenin 2inci maddesi şu şekildedir:

“ 1. 1. Herkesin yaşam hakkı yasanın koruması altındadır. Yasanın karşılığında ölüm cezası öngördüğü bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen cezanın yerine getirilmesi dışında hiç kimse kasten öldürülemez.

2. Öldürme, aşağıdaki durumlardan birinde kuvvete başvurmanın kesin zorunluluk haline gelmesi sonucunda meydana gelmişse, bu maddenin ihlali suretiyle yapılmış sayılmaz:

- a) Bir kimsenin yasadışı şiddete karşı korunması için;
- b) Usulüne uygun olarak yakalamak veya usulüne uygun olarak tutuklu bulunan bir kişinin kaçmasını önlemek için;
- c) Ayaklanma veya isyanın, yasaya uygun olarak bastırılması için”.

44. İlgili Hükümet başvurucuların iddialarına itiraz etmiştir.

A. Kabul edilebilirlik

45. Mahkeme başvurunun Sözleşmenin 35/3 maddesi bağlamında açıkça mesnetsiz olmadığını kaydeder. Mahkeme ek olarak başvurunun diğer yönlere bakımından da dinlenemez olmadığını kaydeder. Bu yüzden başvuru dinlenebilir olarak nitelendirilmelidir.

B. Esas

1. Murat Bektaş'm Öldürülmesi

46. İlk başvuru kocasının yasadışı şekilde öldürüldüğünü ve polis memurlarının cezalandırılmayan bu öldürme eyleminden sorumlu olduklarını iddia etmiştir.

47. Hükümet olayda başvurunun kocasını öldürme kastı bulunmadığını, dairenin girişinde duran polis memurlarının uyarı atışlarını Murat Bektaş'ı hedef alarak değil tavana doğru yaptıklarını ileri sürmüştür.

48. Mahkeme Adana Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesi tarafından polis memurlarının yetkilerinin sınırını aştıkları ve Murat Bektaş'm ölümüne sebebiyet verdikleri şeklinde bir hüküm kurulduğunu gözlemlemektedir. Maktulün bacakları ya da ayakları gibi vücudunun başka yerlerine nişan almak ve yaşam hakkını riske atmaktan kaçınmak yerine, dört polis memuru on sekiz el ateş etmiş ve Bay Bektaş'ı başından vurmuşlardır. Mahkemeye göre bu netice, Bay Bektaş'm ölümünün Sözleşmenin 2inci maddesinin ihlal ettiğine yönelik bir onay anlamına gelmektedir. Bu netice, mahkemenin polis memurları tarafın-

dan kullanılan kuvvetin kesinlikle gerekli ve Sözleşme madde 2§2 bağlamında meşru olduğunu kabul etmesini imkansız hale getirmektedir. Bu nedenle mahkemenin ilk başvurusunun şikayetini incelemesi ulusal makamların ihlal için uygun ve yeterli tazminat ödeyip ödemediklerinin anlaşılması ile sınırlanacaktır. Bu bağlamda, Mahkeme, her ne kadar Bay Bektaş'ı öldüren polis memurları suçlu bulunmuş olsa da, mahkum oldukları altı aylık hapis cezasının ertelenmiş olduğunu kaydetmektedir.

49. Sözleşmenin 2inci maddesi yaşam hakkını korumak bakımından Devlete kişilere yönelik suçları engellemek için etkin ceza hukuku normları koyarak ve bu tür normların ihlalinin önlenmesi, bastırılması ve cezalandırılması için etkili hukuk mekanizmaları tanıyarak yaşam hakkını koruma yükümlülüğü yüklemektedir (bkz. Osman Birleşik Krallık'a karşı, 28 Ekim 1998, § 115, Yargılama ve Karar Raporları 1998- VIII; Mastromatteo İtalya'ya karşı davası [GC], nu. 37703/97, §§ 67 ve 89, AİHS 2002-VIII; Menson Birleşik Krallık'a karşı (karar), nu. 47916/99, AİHS 2003-V). Devletin madde 2 bağlamındaki pozitif yükümlülükleri ile uyumluluğu, ulusal hukuk sisteminde bir kimseyi hukukdışı öldürenler bakımından ceza hukukunu yürürlüğe koymasını gerektirir. (bkz. Nachova ve diğerleri Bulgaristan'a karşı, [GC], nu43577/98 ve 43579/98, § 160, AİHS 2005-VII).

50. Tüm yargılamaların mahkumiyet veya belirli bir ceza ile sonlandırılması yükümlülüğü gibi kesin bir yükümlülük bulunmasa da, ulusal mahkemeler hayatı tehdit eden suçların cezasız kalmasına hiç bir koşulda göz yummamalıdır. Bu kamu güvenini devam ettirmek, hukuk devleti ilkesine bağlılığı pekiştirmek ve hukukdışı fillere karşı gösterilecek toleransı ya da gizli anlaşmaları önlemek için elzemdir. (bkz, mutadis mutandis, Öneriyıldız Türkiye'ye karşı [GC], no. 48939/99, § 96, AİHS 2004-XII; Okkali Türkiye'ye karşı, nu. 52067/99, § 65, AİHS 2006-XII (özü), Türkmen Türkiye'ye karşı, nu. 43124/98, § 51, 19 Aralık 2006).

51. Mahkemenin ulusal mahkemelerin Devlet görevlilerince işlenen kötü muamele ve öldürme suçlarına uygun yaptırımların uygulanmasındaki seçimlerine temelde saygı duyması gerekse de; mahkeme yeniden gözden geçirme yetkisini uygulamalı ve fiilin ağırlığı ile uygulanan ceza arasında açık bir orantısızlığın olduğu davalara müdahale etmelidir. (Nikolova ve Vliechkova Bulgaristan'a karşı, nu. 7888/03, § 61, 20 Aralık 2007).

52. Söz konusu davada, ulusal hukuk yerel mahkemeye çok daha yüksek cezaya hükmetmesine izin verse de, mahkeme hukukdışı öldürme suçları için son derece hafif cezalarla hükmetmiş ve bunların hepsini ertelemiştir. Bu derece orantısız cezalar verilmesi ile yerel mahkeme takdir yetkisini ağır bir kriminal hareketin hiç bir şekilde tolere edilmeyeceğini göstermek yerine bu türden bir hareketin sonuçlarını aza indirmek yönünde kullanmıştır. (Yukarıda bahsedilen Okkali kararına bakınız, § 75).

53. Sonuç olarak, mahkeme Bay Bektaş'ın ölümünde uygulandığı şekilde ceza hukuku sisteminin sert olmaktan uzak ve birinci başvuru tarafından dile getirilen hukuk dışı fiiller gibi fiillerin etkin biçimde önlenmesini garanti altına almaya yeterli olmayan az caydırıcı etkiye sahip olduğunu göz önüne almaktadır.

Dolayısıyla burada Murat Bektaş'ın öldürülmesi bağlamında Sözleşme'nin 2inci maddesi ihlal edilmiştir.

2. Erdinç Arslan'ın öldürülmesi

54. İkinci başvuru, polis memurları tarafından kardeşi Erdinç Arslan'ın öldürülmesine yol açan kuvvetin kesinlikle gerekli olmadığını iddia etmiştir.

55. Hükümet, polis memurlarının öldürme kastı ile hareket ettikleri yönünde yetersiz delil olduğu kanaatindedir.

56. Hükümetin görüşüne gelince, mahkeme madde 2'nin bir bütün olarak okunduğunda 2inci fıkrasının öncelikli olarak kasten öldürmeye izin verilen durumları değil, ancak kast edilmemiş bir netice olarak ölümün meydana gelmesine neden olan "kuvvet kullanımına" izin verilen durumları tanımladığını yineler. Kuvvet kullanımını, yine de, alt başlıklar (a), (b) ya da (c)'de yer verilen amaçlara ulaşılmasını gerçekleştirmek için "kesinlikle gerekli" olandan daha fazla olamaz. Bu bağlamda madde 2§2'de kullanılan "kesinlikle gerekli" kavramı madde 8 ve 11in ikinci fıkralarında yer verilen ve devletin müdahalesinin "demokratik bir toplumda gerekli" olup olmadığını belirlemede normalde kullanılanlardan daha katı ve zorlayıcı bir "gereklilik" kriterini işaret etmektedir. Özel olarak, kuvvet alt pragralarda gösterilen amaçlara ulaşılmasında katı şekilde orantılı olmalıdır(McCann ve Diğerleri Birleşik Krallık'a karşı, 27 Eylül 1995, §§ 148-149, Dizi A nu. 324)

57. Söz konusu olayda mahkeme ilk olarak ikinci başvurunun kardeşi olan Erdinç Arslan'ın polis memurları tarafından başından vurularak öldürülmüş olması taraflar arasında çekişmeli olmadığını kaydeder. Bu yüzden madde 2§2 bağlamında polis memurlarının kullandığı kuvvetin kesinlikle gerekli olandan fazla olmadığını ispat etme külfeti hükümete geçmiştir. Hükümetin bu külfeti yerine getirip getirmediğini incelemeye mahkeme, sadece polis tarafından öldürücü kuvvet kullanımının kesinlikle gerekli olandan fazla olup olmadığını değil, bunun yanında operasyonun yaşam hakkını tehlikeye düşürebilecek tüm tehlikeleri en aza indirgeyecek biçimde düzenlenip düzenlenmediğini de inceleyecektir. (bkz. Makaratsız Yunanistan'a karşı [GC], nu. 50385/99 § 60, AİHM 2004-XI).

58. Bu bağlamda, mahkeme kendi tamamlayıcı rolü bakımından hassasiyet içinde olduğunu ve eğer bir dava için kaçınılmaz değilse ilk derece mahkemesinin rolünü üstlenmekten imtina etmesinin zorunlu olduğunu (bkz. McKerr Birleşik Krallığa karşı (karar), nu. 28883/95, 4Nisan 2000) yineler. Ulusal usullerin uygulandığı durumlarda, ulusal mahkemelerin delil takdirine kendi delil takdirini ikame etmek mahkemenin görevi değildir ve genel bir kural olarak bu görev önlerindeki delili değerlendiren yerel mahkemelerin görevidir. Mahkeme, ulusal makamların ulaştığı bulgularla bağlı olmasa da, normal şartlar altında bu makamların bulgularından başka bir yere götürmek için inandırıcı unsurlara ihtiyaç duyar(bkz, mutadis mutandis, Klaas Almanya'ya karşı, 22 Eylül 1993, § 29-30, Dizi A no. 269).

59. Sözleşmenin 2inci maddesinde sağlanan korumanın temel önemi Mahkemenin bu hükmün ihlaline ilişkin iddiaları, sadece kuvveti bizatihi uygulayan devlet görevlilerinin fiillerini değil, bunun yanında soruşturmanın

planlanması ve soruşturma sırasındaki eylemlerin kontrolü gibi çevresel etmenleri hatta ulusal usullerin ve soruşturmaların tatbik edildiği yerleri, en dikkatli incelemeye tabi kılmak zorunda olmasıdır(bkz Erdoğan Türkiye'ye karşı, nu. 19807/92, § 71, 25 Nisan 2006).

60. Operasyonun düzenlenişi bakımından, mahkeme otuz altı polis memurunun bir kaç kişinin bavullar taşıyarak bir daireye girip çıktıklarını bildiren anonim bir ihbar aldıktan sonraki yarım saat içinde dairelerin bulunduğu apartmana ulaştıklarını gözlemlemektedir. Mahkemeye, polis memurlarının olayda gerçekleştirdikleri kadar hızlı hareket etmeleri gerektiğini gösteren ve şüphelileri gözletleyerek ya da takip ederek şüpheli kişilerin eylemleri ile ilgili daha fazla bilgi edinilmesinin mümkün olmadığına ilişkin bir bilgi sunulmuş değildir.

61. Yine de, polis memurlarının o kadar kısıtlı sürede hareket etmeleri gerektiği varsayılsa bile, en ilkel hareket bile ilk olarak hedefteki dairenin kesin konumunun belirlenmesi olarak görülmektedir. Yukarıda belirtildiği üzere, bu belirsizliğin yarattığı kafa karışıklığı Bay Bektaş'ın trajik şekilde hayatını kaybetmesini sonuçlamıştır. Mahkemeye göre, polis memurları tarafından üç daireye de eşzamanlı baskın düzenlenmesi yönünde alınan kararın, polis memurlarının çok az tereddüt ile öldürücü kuvvet uygulamaya hazır olduğu gerçeği ile birleşmesi, polis memurlarının her üç dairede de yaşayanların hayatları bakımından dikkate değer bir kaygı taşımadıklarına işaret etmektedir.

62. Benzer şekilde, Mahkeme polis memurlarının dairelerin bulunduğu yeri çevreleyerek alanı güven altına almak, operasyon ile ilgisi olmayan kişilerin binadan tahliyesini sağlamak ve hiçbirini olmazsa bile öldürücü olmayan silahlar kullanmak gibi öldürücü olmayan yöntemler uygulamayı düşündüklerine dair bir bilgi edinememiştir. Gerçekte Mahkeme tarafından, Hükümet'ten operasyonun planlanması ve yürütülmesi ile ilgili olarak yazılı belgeler talep edilmiş ancak Hükümet bunu yerine getirmemiştir. Bunun gibi, Mahkeme polis memurlarına amirleri tarafından şüphelilerin yakalanması konusunda ne derece kesin bir talimat verildiği noktasında karar vermekte yetersiz kalmaktadır.

63. Bahsedilenler ışığında, Mahkeme savcının operasyonun planlanmasında uygun adımların atılmadığı yönündeki görüşünü paylaşmaktadır(paragraf 26'ya bkz)

64. Operasyonun yürütülüşüne istinaden Mahkeme soruşturmayı, duruşmayı ve kullanılan belgeleri göz önüne almıştır. Yukarıda belirtildiği üzere, Adana Özel yetkili Ağır Ceza Mahkemesi, polis memurlarının izin verilen meşru müdafaa sınırları içinde Bay Arslan'ın ölümünden sorumlu oldukları sonucuna varmıştır (yukarıda paragraf 39'a bkz).

65. Mahkeme 5 Ekim 1999 tarihinde Bay Arslan'ı öldüren polis memurlarının 12 Ekim 1999 tarihine kadar sorgulanmadıklarını gözlemlemektedir. Mahkemeye göre, öldürme ile ilgili bir soruşturmada şüphelilerin sorgulanmasındaki yedi günlük gecikme gereken özenin gösterilmediğine işaret etmektedir. Bu adli makamlar ile polis arasında bir muvazaanın olduğu izlenimini uyardırmakla kalmamakta, aynı zamanda ölenlerin yakınları ve genel olarak tüm kamuoyunda güvenlik güçleri mensuplarının işledikleri fiillerden ötürü yargı makamları önünde bir sorumluluklarının bulunmadığı fikrini de oluşturmaktadır. Ayrıca, polis memurlarının süresinde sorgulanmasında düşülen ihmal bu

kişilerin aynı zamanda polis memuru olarak çalışmaya devam ettikleri gerçeği ile birlikte bir muvazaayı doğurabileceği göz ardı edilemez (bkz. Ramsahai ve Diğerleri Hollanda'ya karşı [GC], nu. 52391/99, § 330, AİHM 2007-...).

66. İkinci olarak not edilmelidir ki soruşturmada görev alan polis memurları ilk soruşturmayı kendileri yürütmüşler ve mermiler, kullanılmış şarjörler ve silahlar gibi önemli delilleri koruma altına almışlardır. Mahkeme ikinci başvuruçunun kardeşini öldüren aynı polis memurlarının önemli delilleri koruma altına almasına izin verilmesinin ceza muhakemesinin bütünlüğünün bağımsızlığı bakımından ciddi bir leke olduğunu gözlemlemektedir. (bkz: mutadis mutandis, Ramsahai, yukarıda bahsedilen, §§ 339-341).

67. Üçüncü olarak, Mahkeme yerel mahkemenin maktul Bay Arslan ve Bay Mustafa Köprü'nün kaç el ateş ettikleri iddiası ile ilgili olan çelişik bilgileri aydınlatma hususunda gösterdiği ihmal karşısında şaşırmıştır. İlk polis tutanağına göre, Bay Arslan'm dairesinden ve çok defa ateş açılmış ve bunu takiben polis memurları ve dairede bulunanlar arasında bir çatışma yaşanmıştır (bkz. yukarıda paragraf 10). Ancak, operasyonda aktif olarak görev alan Özel Kuvvetler'den iki polis memuru tarafından verilen bilgilere göre çatışma yaşanmamış ve Erdinç Arslan ve Mustafa Köprü'nün saklandığı odadan tek bir atış yapılmıştır (bkz. yukarıda paragraf 21).

68. Dördüncü olarak, dava dosyasında Erdinç Arslan'm evinde bulunduğu iddia edilen iki silah ile ilgili olarak bunların maktul ya da Mustafa Köprü tarafından kullanılıp kullanılmadığını saptamak için parmak izi kontrolü yapıldığına dair bilgi bulunmamaktadır. Bu ihmal yukarıda bahsedilen kaç el ateş edildiği ile ilgili çelişkili ifadelerin aydınlatılmasında düşülen ihmali şiddetlendirmektedir.

69. Türkiye'ye karşı açılan ve polis memurlarının ölümcül kuvvet kullandığı benzer operasyonlara ilişkin olarak bir çok dava hakkında verilen hükümlerde Mahkeme, olayların sıcaklığı içinde hareket etmeleri gereken polis memurlarının durum değerlendirmesinin yerine kendi bağımsız değerlendirmesini tamamlayıcı olarak koyamayacağını, aksini kabulün devletlere ve onların hukuk - uygulayıcı memurlarına görevlerini yerine getirmede gerçek dışı bir yükümlülük yüklemek olduğunu; bu durumda belki de kendi ya da başkalarının hayatlarına zarar verebileceğini kabul etmektedir (BKZ Gülen Türkiye'ye karşı davası, nu. 28226/02, § 37, 14 Ekim 2008; Yukarıda bahsedilen Kasa kararı § 87, Yüksel Erdoğan ve Diğerleri Türkiye'ye karşı davası, nu. 57049/00, § 99, 15 Şubat 2007; Perk ve Diğerleri Türkiye'ye karşı davası, nu. 50739/99, § 72, 28 Mart 2006). Önümüzdeki davada, yine de, operasyonun uygun düzenlenişine ilişkin eksikliklere, yukarıda açığa kavuşturulduğu üzere soruşturmadaki kusurlar eşlik etmekte, Hükümet Mahkemeyi tatmin edici şekilde, polis memurlarının sığağı sığağına hareket etmek zorunda olduklarını ve onlar tarafından kullanılan ölümcül kuvvetin kesinlikle gerekli olandan fazla olmadığını kanıtlayamamıştır.

Bu nedenlerle, ikinci başvuruçunun kardeşi Erdinç Arslan'm öldürülmesinde Madde 2nin ihlali söz konusudur.

II. SÖZLEŞMENİN 41inci MADDESİNİN UYGULANMASI

70. Sözleşmenin 41inci maddesi:

"Mahkeme işbu Sözleşme'nin ya da eki Protokollerin ihlal edildiği sonucuna varırsa ve eğer Yüksek Sözleşmecî Taraf 'm iç hukuku bu ihlali sadece kısmen tazmin ediyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören tarafın hakkaniyete uygun şekilde tatminine hükmeder.

Hükmünü getirmektedir.

A. Zarar

71. İlk başvuru kocasının bir fabrikada temizlik işçisi olarak çalıştığını, aylık yaklaşık olarak 50 euro (EUR) kazandığını iddia etmiştir. Kocasının ölümünden sonra kendisi iki yıl süresince iş bulamamış ve bu zaman zarfında kendisi ve oğlunun hiç bir gelirleri bulunmamıştır. Kendisi bu nedenle toplam olarak 2,800 EUR maddi zararı olduğunu iddia etmiştir. Bu toplam, başvurunun ölen kocasının iki yıllık gelirinin faizi ile birlikte toplamını ifade etmektedir. İlk başvuru aynı zamanda toplamda 100,000 EUR manevi zararının tazmini talep etmektedir.

72. İkinci başvuru ölen kardeşi Erdinç Arslan'm üniversite öğrencisi olduğunu ve bir gelirinin olmadığını belirtmiştir. Maddi zarar olarak kardeşinin cenaze masraflarına karşılık gelen 200 EUR talep etmiştir. Başvuru aynı zamanda manevi tazminat olarak 100,000 EUR talep etmiştir.

73. Hükümet başvurucular tarafından talep edilen miktarların aşırı, ölçsüz ve bu yüzden kabul edilemez olduğunu belirtmiştir.

74. Mahkemenin içtihat hukuku bir başvuru tarafından öne sürülen zarar ile Sözleşme ihlali arasında açık bir nedensellik bağı bulunması gerektiği ve bunun bazı uygun davalar açısından kazanç kaybını da kapsaması gerektiği şeklinde gelişmiştir (bkz. diğer yetkili makamlar arasında, Barberà, Messegue ve Jabardo İspanya'ya karşı (md 50), 13 Haziran 1994, §§ 16-20, A Dizisi nu. 285-C). Mahkeme yetkili makamların, birinci başvuru kocası Murat Bektaş ile ikinci başvuru kardeşi Erdinç Arslan'm ölümlerinden Sözleşme'nin 2inci maddesi bağlamında sorumlu olduklarını tespit etmiştir. Mahkeme ayrıca birinci başvuru kocasının kendisi ve oğulları için ekonomik destek sağladığı yönündeki iddiasına hükümet tarafından karşı çıkılmadığını kaydeder. Bu şartlar altında, madde 2nin ihlali ile birinci başvuru kocası tarafından sağlanan ekonomik desteği kaybetmesi arasında doğrudan bir nedensellik bağı kurulmuştur. Mahkeme ayrıca ikinci başvuru tarafından cenaze masrafları bakımından talep edilen miktarın doğası gereği tamamlanmaya gerek duymadığını göz önüne alır.

75. Dahası, Mahkeme başvurucular tarafından maddi zararlar için talep edilen miktarın aşırı olduğuna ikna edilmemiştir. Mahkeme bu yüzden başvurucuları maddi zararlar bakımından birinci başvurucuya 2,800 EUR, ikinci başvurucuya 200 EUR olmak üzere talep ettikleri miktarın tamamına hükmetmiştir.

76. Hakkaniyet temelde karar veren Mahkeme, ayrıca manevi zararlar bakımından birinci başvurucuya 60,000 EUR ve ikinci başvurucuya 40,000 EUR tazminat hükmetmiştir.

B. Harcamalar ve masraflar

77. Başvurucular tercüman ücreti olarak 500 EUR ve yasal temsilcilerinin ücreti olarak 1,000EUR talep etmişler ve bu iddialarını desteklemek için yazılı belge sunmuşlardır.

78.Hükümet görüşüne göre, başvurucular iddiaları ile ilgili hiç bir belge sunmamışlardır.

79. Mahkemenin içtihat hukukuna göre, harcama ve masraflar başvurucuya bu ikisi ancak gerçek ve gerekli olarak tamir edilemez ve nicelik bakımından makul ise geri öder. Hükmet tarafından öne sürülenin aksine, başvurucular yasal temsilcileri ile vekalet sözleşmesi yapmışlar ve bir tercümandan talep ettikleri miktarda bir oanyılı fatura almışlardır. Bu nedenle, bununla ilgili bilgi ve belgeleri uhdesinde bulunduran mahkeme, başvurucuların harcama ve masrafları için ortak olarak 1,500 EUR ya hükmetmiştir.

C. Temerrüd faizi

80. AİHM, temerrüd faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç yüzde puanı eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir

BU GEREKÇELERLE MAHKEME OYBİRLİĞİ İLE,

1. Başvurunun dinlenebilir olduğunu açıklar;
2. Birinci başvurucunun kocası Murat Bektaş'm öldürülmesi bakımından Sözleşme'nin 2inci maddesinin ihlal edildiğini belirtir;
3. İkinci başvurucunun kardeşi Erdinç Arslan2m öldürülmesi bakımından Sözleşme'nin 2inci maddesinin ihlal edildiğini belirtir.
- 4.

(a) şikayet edilen devletin başvuruculara,Sözleşmenin 44 /2 maddesi uyarınca kararın kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde aşağıda belirtilen tutarları Türk Lirasına ödeme günündeki kur oranlarına göre dönüştürerek:

(i) birinci başvuru Bayan Kezban Bektaş'a maddi zararların karşılığı olarak 2,800 EUR (iki bin sekiz yüz euro) ve manevi zararların karşılığı olarak 60,000 EUR (altmış bin euro) ve ayrıca tahakkuk edebilecek her türlü verginin,

(ii) ikinci başvuru bayan Gülay Özalp'e maddi zararlarının karşılığı olarak 200 EUR (iki yüz euro) ve manevi zararlarının karşılığı olarak 40,000 EUR (kırk bin euro) ve ayrıca tahakkuk edebilecek her türlü verginin,

(iii)iki başvurucuya ortak olarak 1,500 EUR (bin beş yüz euro) giderler ve harcamalar ve bunlara tahakkuk ettirilebilecek her türlü vergi için;

(b) yukarıda belirtilen üç aylık sürenin aşılmasından ödeme gününe kadar geçen süre için Avrupa Merkez Bankası'nın uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın temerrüd faizi olarak uygulanmasına;

Karar vermiştir.

5. Başvurucuların diğer taleplerini reddetmiştir.

İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme Kurallarından Kural 77 §§ 2 ve 3' uyarınca ve 20 Nisan 2010'da yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Sally Dollé
Zabıt Katibi

Françoise Tulkens
Başkan